

Birinci Basamakta

DİYABET

Tanı ve Tedavisi

EDİTÖR

Doç. Dr. Muhammed KIZILGÜL

2021 MediHealth Academy Yayıncılık Tıbbi Dan. ve Org. Tic. Ltd. Şti.

Birinci Basamakta DİYABET Tanı ve Tedavisi

Birinci Baskı: 2021

Editör ve Proje Koordinatörü

Doç. Dr. Muhammed KIZILGÜL

Yardımcı Editör

Doç. Dr. Bekir UÇAN

ISBN: 978-605-74841-4-7

Kitaptaki içeriklerin sorumluluğu, bölümleri yazanlara aittir.

5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yayım hükümleri gereğince herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların ve yayıncısının izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

Medikal bilgiler sürekli değişmekte ve güncellenmektedir. Standart güvenlik uygulamaları dikkate alınmalıdır. Yeni araştırmalar ve klinik tecrübeler ışığında, tedavilerde ve ilaç uygulamalarında değişiklikler yapılması gerekli olabilir. Okuyuculara, ilaçlar hakkında üretici firma tarafından sağlanan son bilgileri mutlaka kontrol etmeleri önerilir. Dozaj, uygulama şekilleri ve kontrendikasyonlar; güncel bilgiler ışığında sürekli olarak takip edilmelidir. Her hasta için en iyi tedavi şeklini, en doğru ilaçları ve dozları belirlemek; uygulamayı yapan hekim sorumluluğundadır. Yayıncı ve editörler bu yayından dolayı meydana gelebilecek hastaya ve ekipmanlara ait herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir.

- Yayına Hazırlayan** : MediHealth Academy Yayıncılık
Yayın Koordinatörü : Fatih Şamil ULUDAĞ (medihealthacademy@gmail.com)
Grafik Tasarım : Fatih Şamil ULUDAĞ (www.medihealthacademy.com)
Baskı ve Cilt : Sözkesen Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Sertifika No : 49363
Baskı Tarihi : Temmuz 2021, Ankara

www.medihealthacademy.com — info@medihealthacademy.com

Adres: Emniyet Mh. Yukarı Sk. No: 6/1, 06560, Yenimahalle, Ankara — Tel: 0 312 349 77 77

Değerli Meslektaşlarım;

“**Birinci Basamakta Diyabet Tanı ve Tedavisi**” kitabımızın birinci baskısını yayınlamış olmaktan kıvanç duyuyoruz. Diyabet; tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de görülme sıklığı giderek artan, ciddi organ kayıplarına yol açan, yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyen, kardiyovasküler ve renal nedenli ölümlerin daha erken yaşlarda ve daha sık görülmesine neden olan kronik bir hastalıktır. Diyabet hastalığını öğrenmek ve tanısını koyabilmek, onu kontrol altına alabilmenin ilk adımıdır. Günümüzde diyabet yönetiminin temeli glisemiye azaltmak üzerine yoğunlaşmıştır. Esasında en iyi tedavi yöntemi, diyabeti önlemeyi amaçlayarak birincil koruma sağlamaktır. Birinci basamak hekimlerinin birincil koruma, tanı aşaması ve bununla birlikte ikincil korumada da çok önemli rolleri vardır. Diyabetli birey sayısının gelecekte daha da artacağı gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, birinci basamak hekimlerinin bu hastaların tanı ve tedavi yönetiminde daha fazla rol oynaması gerekecektir. Bu kitap aile hekimleri başta olmak üzere tüm birinci basamak hekimlerinin, diyabetli hastaların bakımında ihtiyaç duyacakları konuları kapsamaktadır.

Kitabımızın yazımında emek sarf eden tüm arkadaşlarıma ve basım öncesi tüm aşamalarda hep yanımızda olan Doç. Dr. Aydın ÇİFCİ’ye teşekkür ederim. Tüm eğitim hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, her zaman yanımda olan sevgili aileme ve yetişmemizde emeği geçen tüm hocalarıma minnetlerimi sunar, kitabımızın tüm meslektaşlarımıza faydalı olmasını dilerim.

Doç. Dr. Muhammed KIZILGÜL
ANKARA, 2021

YAZARLAR

Uzm. Dr. İlknur ÖZTÜRK ÜNSAL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü, Ankara, Türkiye

Doç. Dr. Muhammed KIZILGÜL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Hayri BOSTAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü, Ankara, Türkiye

Doç. Dr. Aydın ÇİFCİ

Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye

Doç. Dr. Bekir UÇAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü, Ankara, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut APAYDIN

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı, Afyonkarahisar, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Taner DEMİRCİ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Hakan DÜĞER

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Sema HEPŞEN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü, Ankara, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Merve PEHLİVAN

Kırklareli Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Kırklareli, Türkiye

Doç. Dr. Ahmet ÇELİK

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Ana Bilim Dalı, Mersin, Türkiye

Uzm. Dr. Özge ÖZDENTOK

Bahçelievler Memorial Hastanesi Kardiyoloji Kliniği, İstanbul, Türkiye

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	iii
Yazarlar	v
İçindekiler	vii

1. BÖLÜM

Diabetes Mellitus: Tanı ve Tiplendirme	1-10
İlknur ÖZTÜRK ÜNSAL	

2. BÖLÜM

Prediyalet	11-18
Muhammed KIZILGÜL	

3. BÖLÜM

Tip 1 Diyabet ve Tedavisi.....	19-24
Hayri BOSTAN	

4. BÖLÜM

Tip 2 Diyabet: Oral Antidiyabetik Tedavi.....	25-32
Aydın ÇİFCİ	

5. BÖLÜM

Tip 2 Diyabet: İnsülin ve GLP-1 Analogları ile Tedavi.....	33-36
Bekir UÇAN	

6. BÖLÜM

Diyabete Eşlik Eden Hastalıklar	37-44
Mahmut APAYDIN	

7. BÖLÜM

Diyabetik Aciller	45-56
Hakan DÜĞER	

8. BÖLÜM

Diyabetes Mellitus ve Neden Olduğu Kronik Komplikasyonlar 57-68
Mahmut APAYDIN

9. BÖLÜM

Gebelik ve Diyabet..... 69-78
Sema HEPŞEN

10. BÖLÜM

Diyabette Tıbbi Beslenme Tedavisi..... 79-86
Merve PEHLİVAN

11. BÖLÜM

Diyabetik Hastalarda Aşılama..... 87-92
Ahmet ÇELİK & Özge ÖZDEN TOK

Dizin xi